

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 8ης Ιουλίου 1999 *

Στην υπόθεση C-354/98,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τη Marie Wolfcarius, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της ίδιας υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

προσφεύγουσα,

κατά

Γαλλικής Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενης από τις Kareen Rispal-Bellanger, υποδιευθύντρια της υπηρεσίας διεθνούς οικονομικού και κοινοτικού δικαίου στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και Anne de Bourgoing, chargé de mission στην ίδια διεύθυνση, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την Πρεσβεία της Γαλλίας, 8 B, boulevard Joseph II,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο να αναγνωρισθεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, μη θεσπίζοντας τις απαιτούμενες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, προκειμένου

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

να συμμορφωθεί προς την οδηγία 96/97/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1996, που τροποποιεί την οδηγία 86/378/ΕΟΚ για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης (ΕΕ 1997, L 46, σ. 20), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Jann, πρόεδρο τμήματος, D. A. O. Edward (εισηγητή) και L. Σερόν, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. La Pergola
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 20ής Μαΐου 1999,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

¹ Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 25 Σεπτεμβρίου 1998, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 169

της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 226 ΕΚ), προσφυγή με την οποία ζητεί να αναγνωρισθεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, μη θεσπίζοντας τις απαιτούμενες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, προκειμένου να συμμορφωθεί προς την οδηγία 96/97/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1996, που τροποποιεί την οδηγία 86/378/ΕΟΚ για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης (ΕΕ 1997, L 46, σ. 20, στο εξής: οδηγία), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή.

- 2 Με την οδηγία τροποποιήθηκε η οδηγία 86/378/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1986 (ΕΕ L 225, σ. 40), ώστε να προσαρμοστούν οι διατάξεις της που επηρεάζονταν από την απόφαση της 17ης Μαΐου 1990, C-262/88, Barber (Συλλογή 1990, σ. I-1889).
- 3 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας, τα κράτη μέλη έπρεπε να θεσπίσουν τα μέτρα που ήταν αναγκαία για να συμμορφωθούν προς την εν λόγω οδηγία το αργότερο έως την 1η Ιουλίου 1997 και να ενημερώσουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.
- 4 Η Επιτροπή, αφού διαπίστωσε ότι η προθεσμία αυτή είχε λήξει χωρίς να έχει πληροφορηθεί τη θέσπιση μέτρων από τη Γαλλική Δημοκρατία, ζήτησε από αυτό το κράτος μέλος, με έγγραφο οχλήσεως της 9ης Σεπτεμβρίου 1997, να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του εντός δύο μηνών.
- 5 Με έγγραφο της 26ης Νοεμβρίου 1997 οι γαλλικές αρχές ανέφεραν ότι η εκπόνηση των αναγκαιών για τη συμμόρφωση προς την οδηγία μέτρων βρισκόταν σε προπαρασκευαστικό στάδιο.
- 6 Η Επιτροπή, κρίνοντας ότι δεν είχε πληροφορηθεί τη θέσπιση των διατάξεων για τη συμμόρφωση προς την οδηγία, απηύθυνε στη Γαλλική Δημοκρατία, με έγγραφο της 22ας Απριλίου 1998, αιτιολογημένη γνώμη, με την οποία την κάλεσε να θεσπίσει τα αναγκαία μέτρα για τη συμμόρφωσή της προς τις απορρέουσες από την οδηγία υποχρεώσεις της εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της αιτιολογημένης γνώμης.

- 7 Με έγγραφο της 17ης Ιουλίου 1998 οι γαλλικές αρχές απάντησαν ότι οι νομοθετικές διατάξεις για τους μισθωτούς θα ενσωματώνονταν στο προσεχές νομοσχέδιο που θα περιελάμβανε διάφορα μέτρα κοινωνικής φύσεως και που επρόκειτο να κατατεθεί στο Κοινοβούλιο. Επιπλέον, οι αρχές αυτές υπενθύμισαν ότι τα οικεία επαγγελματικά συστήματα μπορούν να διαμορφώνονται και να τροποποιούνται ελεύθερα από τους κοινωνικούς εταίρους εντός του εθνικού κανονιστικού πλαισίου και υπό την προϋπόθεση της τηρήσεως του κοινοτικού δικαίου και ότι ένα μεγάλο μέρος των ιδιωτικών συστημάτων είχε υποστεί τις αναγκαίες προσαρμογές πριν από την έκδοση της οδηγίας, δηλαδή απευθείας βάσει της αποφάσεως Barber, η οποία ήταν πλέον γνωστή στους υπεύθυνους των συστημάτων αυτών.
- 8 Μη έχοντας λάβει καμία άλλη ανακοίνωση από τη Γαλλική Δημοκρατία, η Επιτροπή άσκησε την παρούσα προσφυγή.
- 9 Η Γαλλική Κυβέρνηση δεν αμφισβητεί ότι η οδηγία δεν μεταφέρθηκε εμπροθέσμως στο εσωτερικό δίκαιο. Ισχυρίζεται ότι πρόκειται να εγκριθεί από το Κοινοβούλιο σχέδιο νόμου για τη μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο.
- 10 Εντούτοις, η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζει, πρώτον, ότι τα οικεία επαγγελματικά συστήματα μπορούν να διαμορφώνονται και να τροποποιούνται ελεύθερα από τους κοινωνικούς εταίρους εντός του εθνικού κανονιστικού πλαισίου και υπό την προϋπόθεση της τηρήσεως του κοινοτικού δικαίου, δεύτερον, ότι ένα μεγάλο μέρος των ιδιωτικών συστημάτων είχε ήδη υποστεί τις αναγκαίες προσαρμογές πριν από την έκδοση της οδηγίας και, τέλος, ότι, σύμφωνα με τις αρχές του άμεσου αποτελέσματος και της υπεροχής του κοινοτικού δικαίου, οι πολίτες δεν μπορούν να επικαλούνται ενώπιον των γαλλικών δικαστηρίων το τελευταίο εδάφιο του άρθρου L 913-1 του γαλλικού κώδικα κοινωνικής ασφαλίσεως, το οποίο επιτρέπει διακρίσεις όσον αφορά την ηλικία συνταξιοδοτήσεως και τις προϋποθέσεις χορηγήσεως των συντάξεων χρεϊάς ή των συντάξεων ορφανού.
- 11 Συναφώς αρκεί να υπομνηστεί, πρώτον, ότι, κατά πάγια νομολογία, το ασυμβίβαστο μιας εθνικής νομοθεσίας με τις διατάξεις της Συνθήκης, ακόμα και με αυτές που εφαρμόζονται απευθείας, δεν μπορεί να αρθεί οριστικά παρά μόνο με εσωτερικές διατάξεις δεσμευτικού χαρακτήρα που έχουν την ίδια τυπική ισχύ με αυτές που πρέπει να τροποποιηθούν και ότι, δεύτερον, οι διατάξεις μιας οδηγίας πρέπει να

εφαρμόζονται μέσω κανόνων αναμφισβήτητης δεσμευτικότητας, με την απαιτούμενη ακρίβεια και σαφήνεια, ώστε να πληρούται η απαίτηση της ασφάλειας δικαίου, η οποία επιβάλλει, στην περίπτωση όπου μια οδηγία αποσκοπεί στη γένεση δικαιωμάτων για τους ιδιώτες, να μπορούν οι δικαιούχοι να έχουν πλήρη γνώση των δικαιωμάτων τους (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 13ης Μαρτίου 1997, C-197/96, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 1997, σ. I-1489, σκέψεις 14 και 15).

- 12 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεδομένου ότι η μεταφορά της οδηγίας δεν πραγματοποιήθηκε εμπροθέσμως, η προσφυγή της Επιτροπής πρέπει να κριθεί βάσιμη.
- 13 Κατά συνέπεια, διαπιστώνεται ότι η Γαλλική Δημοκρατία, μη θεσπίζοντας όλες τις απαιτούμενες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθεί προς την οδηγία, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 14 Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Γαλλικής Δημοκρατίας στα δικαστικά έξοδα και η τελευταία ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) **Η Γαλλική Δημοκρατία, μη θεσπίζοντας όλες τις απαιτούμενες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, προκειμένου να συμμορφωθεί προς την οδηγία 96/97/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1996, που τροποποιεί την οδηγία 86/378/ΕΟΚ για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή.**

- 2) **Καταδικάζει τη Γαλλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.**

Jann

Edward

Sevón

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 8 Ιουλίου 1999.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του πρώτου τμήματος

R. Grass

P. Jann